

De netto-milieukosten van fossiele brandstoffen

ENERGIE & MILIEU

Het verkopen van een product onder de kostprijs is een vorm van subsidie-voor-belasting. Er is sprake van subsidie-na-belasting (= netto-milieukosten) als de verbruikersprijs lager ligt dan de som van de voortbrengingskosten *plus* een correctieve heffing die de schade aan het milieu internaliseert en de daarover te heffen btw *minus* de reeds geheven accijnzen en btw. Dit zijn de maatschappelijke kosten die het verbruik van een product veroorzaakt. Dit geldt met name voor het stoken van fossiele brandstoffen. Het verbruik daarvan heeft schadelijke gevolgen

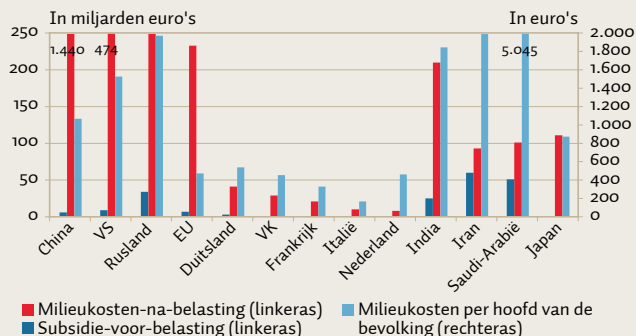
voor het klimaat en de gezondheid, ontmoedigt investeringen in duurzame alternatieven, en bevoordeelt hogere inkomens meer dan lagere.

Wereldwijd bedroeg de onderprijzing in 2013 4,2 biljoen euro, oftewel 6,5 procent van het mondiale bbp. Met zes procent van het mondiale totaal doet de EU het niet slecht, maar India met een meer dan tweemaal zo grote bevolking, presteert iets beter (figuur). Olieproducerende landen, die fossiele brandstoffen binnenlands vaak beneden de kostprijs verkopen en geen accijnzen of btw heffen, zijn opvallend grote verkwesters.

De figuur toont ook de totale milieukosten-na-belasting per hoofd van de bevolking. Die kosten zijn in Saudi-Arabië veel hoger dan in andere landen. Met gemiddeld 473 euro per inwoner komt de Europese Unie redelijk goed uit de bus. Hoewel Duitsland druk bezig is op duurzame energiebronnen over te schakelen, zijn de kosten van fossiele brandstoffen (vooral bruinkolen) hoger per inwoner dan in Frankrijk dat veel nucleaire energie heeft. Nederland loopt in de pas met het EU-gemiddelde.

Volgens het IMF zou de afschaffing van subsidies en het in rekening brengen van de milieukosten-na-belasting wereldwijd een fiscale bonanza van vier procent van het bbp opleveren, een vermindering van de CO₂-uitstoot met een vijfde en een halvering van het aantal sterfgevallen ten gevolge van luchtvervuiling – allemaal na correctie voor de welvaartsverliezen door de hogere energieprijzen. Het leeuwendeel van de subsidies en kosten is toe schrijven aan binnenlandse milieuschade, slechts een kwart aan de opwarming van de aarde. De voordelen van het verminderen van de subsidies en milieukosten zouden daarom vooral de eigen inwoners ten goede komen.

Wereldwijde energiesubsidies in 2013



Noot: Voor de dollarconversie is de gemiddelde koers van 2013 genomen

Bronnen: Coady, D., I. Parry, L. Sears en B. Shang (2015) How large are global energy subsidies? IMF Working Paper, WP/15/105. Population Reference Bureau (2013)